

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Katarína Kiráľová

Červené jablčko

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova
11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: Mgr. Katarína Királ'ová
Kontakt na autora UZ: ZŠ s MŠ Ožďany, Hlavná 66, 980 11
katakiralova@centrum.sk
Názov: Červené jablčko
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Želmíra Vargicová

ISBN 978-80-565-0240-2

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

OBSAH:

ÚVOD	4
ČAROVNÉ JABLKÁ	5
PRÍBEHY O JABLČKACH	7
SPIEVAME A TVORÍME S JABLČKOM	8
ZABÁVAJ SA S JABLKOM.....	9
ZABÁVAJ SA S JABLKOM (riešenie).....	11
SÚŤAŽÍME S JABLKOM.....	13
JABLKOVÝ RECEPTÁR	15
JABLKO ZO SENA.....	17
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A INTERNETOVÝCH ZDROJOV	20

ÚVOD

Učebný zdroj pozostáva zo súboru pracovných listov pre žiakov a súboru námetov na činnosť so žiakmi, určených pre prácu v záujmových útvaroch. Pracovné listy a námety možno použiť pri práci so žiakmi v rámci krúžkov Šikovníci, Varíme a pečieme, Tvorivé spracovanie materiálu, Moja záhradka alebo Poznávanie a ochrana prírody. Obsah je zameraný na poznatky o jablkách, spracovanie jablák a tvorbu jabĺčok z rôznych materiálov, preto je vhodné ich zaradiť do plánu záujmových útvarov v mesiacoch september, október, november, poprípade je možné ich využiť pri príprave Dňa jablka.

Pracovné listy hravou, zábavnou formou poskytujú žiakom poznatky o u nás tak trochu zanedbanom, no zároveň veľmi zdravom a užitočnom ovocí, typickom pre našu krajinu. Napomáhajú rozvíjať vizuálne vnímanie žiaka, jeho slovnú zásobu, predstavivosť, logické myslenie a samostatnosť. Spolu s pracovnými činnosťami formujú a rozvíjajú pozitívny vzťah žiakov k prírode a k práci.

Pri tvorbe pracovných listov som vychádzala z mojej činnosti so žiakmi v rámci krúžku Šikovníci. Verím, že budú vhodnou motiváciou aj pre iných učiteľov na tvorivú a zmysluplnú prácu s deťmi.

ČAROVNÉ JABLKÁ

Bol raz jeden kráľ a ten mal troch synov. Boli dobrí a šikovní, silní a bystrí. Keď dorástli a kráľ zostarol, zavolať ich jedného dňa k sebe a povedal: " Milí princovia, chcel by som kráľovstvo odkázať tomu, kto je najsilnejší a najrozumnejší. Ale každý z vás je silný a rozumný, a tak kráľovstvo dostane ten, ktorý mi zo sveta prinesie najcennejšiu vec."

Vybrali sa bratia z rodného zámku a zastavili sa až na hranici kráľovstva. Tam si sľúbili, že do roka a do dňa sa na tom istom mieste opäť zídu. Potom sa rozlúčili a rozbehli na tri strany. Presne za rok a deň sa tam opäť zišli a najstarší sa pochválil darom, ktorý otcovi zo sveta prináša. A nebol to naozaj dar len tak hocijaký! Bolo to zázračné zrkadlo. Kto sa doň pozrie, uvidí to, čo chce vidieť. Na dôkaz toho vyslovil želanie, aby mu zrkadlo zjavilo otca. Ale beda! Traja bratia v zrkadle uvideli starého kráľa na smrteľnom lôžku. Okolo neho stáli najslávnejší lekári, ale boli úplne bezmocní. Prvý sa z prekvapenia spamätal prostredný brat: "Mám zázračný kočiar, ktorý je rýchlejší ako vietor. Nasadneme do neho a o chvíľu budeme doma." "A ja," povedal najmladší princ, " prinášam tri jablká, ktoré majú takú zázračnú moc, že zdravým dávajú silu a chorým zdravie. Dám ich otcovi a on sa zase uzdraví."

Tak sa aj stalo, bratia dorazili k chorému otcovi včas a uzdravili ho. Kráľ však zase nevedel, ktorému z nich by mal odkázať svoje kráľovstvo. Ved' všetci traja priniesli zo sveta zázračné veci. Najstarší priniesol zrkadlo, ktoré im ukázalo, aké nebezpečenstvo hrozí ich otcovi. Prostredný kočiar, ktorý ich včas dopravil do zámku, a najmladší jablká, ktoré kráľa uzdravili.

Keď kráľ videl, že sa sám nemôže rozhodnúť, zavolať si najstarších a najrozumnejších obyvateľov svojej ríše a požiadal ich o radu. Múdri muži z ľudu dlho rozmýšľali a najstarší z nich napokon povedal: " Kráľovstvo nech dostane tvoj syn najmladší, lebo jeho dar bol najcennejší. " A ešte vysvetlil prečo, ale na to vy už prídete sami ...

Nakresli dary, ktoré priniesli synovia kráľovi:

Akú úlohu musí splniť ten syn, ktorý dostane kráľovstvo?

Ktorý dar vybrali najstarší a najmúdrejší obyvatelia kráľovstva ako najcennejší ?

Vieš prečo dávajú jablká zdravým silu a chorých uzdravujú?

Zázrak menom jablko

Obsahuje vodu, vlákninu, vitamín C, fosfor, draslík, železo a ďalšie živiny.

Obsahuje až 85% vody – zaženie smäd.

Vláknina zabezpečuje dobré vyprázdňovanie čriev, pomáha pri bolestiach brucha.

Vitamín C posilňuje imunitný systém, chráni pred vírusmi, baktériami a infekciami.

Pomáha pri paradentóze – krvácaní ďasien.

Obsah železa podporuje krvotvorbu, je vhodné pri anémii.

Stabilizuje hladinu cukru v krvi.

Znižuje krvný tlak a hladinu cholesterolu v krvi.

Pôsobí ako prevencia proti Alzheimerovej a Parkinsonovej chorobe.

Slúži ako prevencia všetkých ochorení.

Ktoré slová sa skrývajú pod jablčkami? Veľa výživných látok sa nachádza v , preto by sa pri konzumácii jablko nemalo .

PRÍBEHY O JABLČKACH

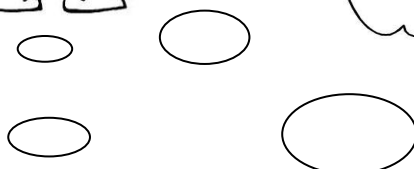
Každé z jablčok ukrýva v sebe jeden príbeh. Ak ho poznáš, porozprávaj ho svojim kamarátom. Vieš, ako sa volajú postavy na obrázkoch? Napíš ich mená do lístočkov jablka.

SPIEVAME A TVORÍME S JABLČKOM

Zaspievajme si ...

ja - blč - ko v ob - lôč - ku mám,

Akej farby je jablčko,
o ktorom sa spieva
v pesničke?

Akej farby jablčka poznáš? Vyfarbi
ich!

Vyrob si jablčko

Budeš potrebovať:

- výkres
- bielu servítku
- vodové farby
- nožnice
- štetec
- lepidlo

Postup:

1. Nakresli a vystrihni si väčšie jablko.
2. Prilep naň jednu vrstvu bielej servítky a počkaj, kým sa vysuší.
3. Okraje poobstrihuj a potom štetcom nanášaj rôzne farby na jablko – farba sa pekne rozpíje.

ZABÁVAJ SA S JABLKOM

1. Potrénuj si zrak. S ktorým ročným obdobím sa spájajú slová v osemsmerovke? Svoju odpoveď zapíš pod obrázok.

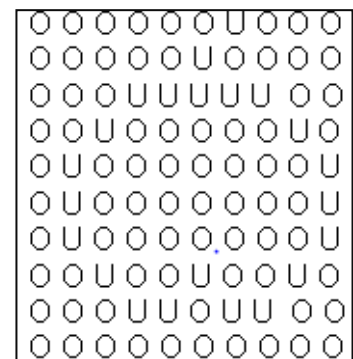
Q	Č	I	Ř	N	A	T	Š	A	G
C	Ā	L	T	E	K	V	I	C	A
O	H	R	U	Š	K	A	Ā	Ď	Q
L	K	Ó	Ý	Š	A	R	K	A	N
Y	Ā	L	B	I	H	N	Ž	X	S
W	Ě	C	B	R	O	Q	U	L	Y
Ě	Í	G	O	A	W	P	I	E	V
W	O	Z	B	Ô	J	V	Q	I	U
A	N	Š	Í	P	K	Y	G	Ť	R
O	Ā	Ě	T	A	D	Y	D	Í	I

- (?) JABLKO
- (?) HRUŠKA
- (?) SLIVKA
- (?) GAŠTAN
- (?) TEKVICA
- (?) ŠARKAN
- (?) HROZNO
- (?) ŠÍPKY

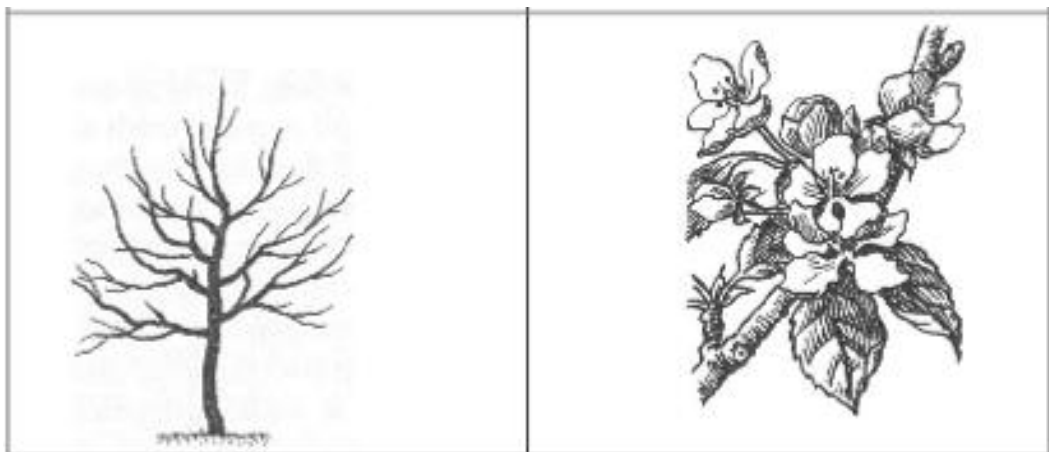
2. Uhádneš hádanku?

Z jari bolo nežným kvetom,
na konári zrelo letom.
Dnes je pekné, guľaté,
a vy ho ochutnáte.

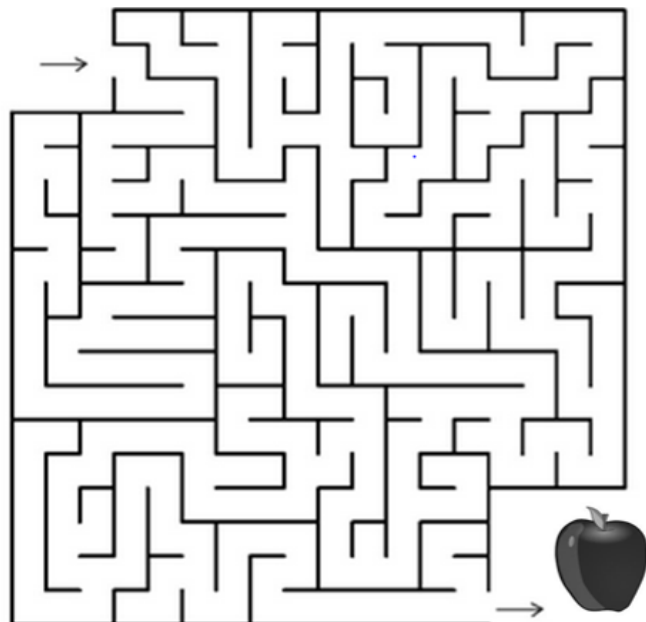

Zakrúžkuj písmeno U v tajničke a nájdeš odpoveď.

3. Na obrázku je koruna ovocného stromu, na ktorom rastú jabĺčka. Ako sa tento strom volá? Vyfarbi kvety a listy.

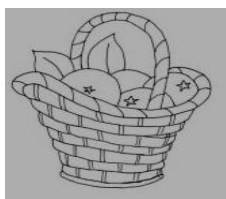

4. Ostré ihly, malé oči, pomaly si kráča ťažko.
V obrane sa v kľbko stočí.
Máte pravdu, je to ...

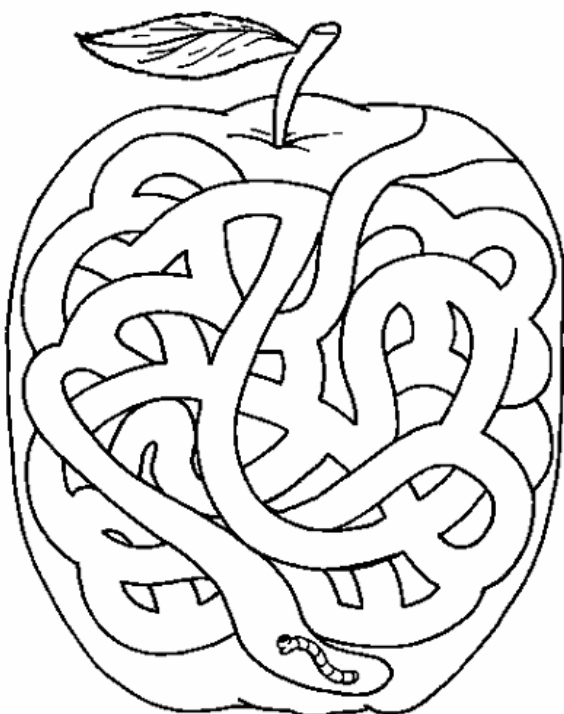
Nakresli zvieratko z hádanky.
Pomôž mu nájsť cestu k sladkému jabĺčku.

5. Jablkový hlavolam:

V košíku je desať jabĺk. Okolo stojí desať detí a každé z nich si zoberie jedno jablko. Ale aj tak zostane v jedno jablko košíku. Ako je to možné?

6. Nájde červík cestu von?

7. Chceš vedieť ako si pracoval? Vylúšti maľovanú krížovku!

			2			2				
		6	2	6	6	2	6			
	6	8	3	2	1	1	2	3	8	6
6										
8										
3 2 3										
3 2 3										
10										
10										
2 2										
3 3										
3 3										
6										

ZABÁVAJ SA S JABLKOM (riešenie)

7. Potrénuj si zrak. S ktorým ročným obdobím sa spájajú slová v osemsmierovke? Svoju odpoveď zapíš pod obrázok.

Q	Č	I	Ř	N	A	T	Š	A	G
C	Ä	L	T	E	K	V	I	C	A
O	H	R	U	Š	K	A	Á	Ď	Q
L	K	Ó	Ý	Š	A	R	K	A	N
Y	Ä	L	B	I	H	N	Ž	X	S
W	Ě	C	B	R	O	Q	U	L	Y
Ě	Í	G	O	A	W	P	I	E	V
W	O	Z	B	Ô	J	V	Q	I	U
A	N	Š	Í	P	K	Y	G	Ť	R
O	Á	Ě	T	A	D	Y	D	Í	I

- (?) JABLKO
- (?) HRUŠKA
- (?) SLIVKA
- (?) GAŠTAN
- (?) TEKVICA
- (?) ŠARKAN
- (?) HROZNO
- (?) ŠÍPKY

J E S E Ň

8. Uhádneš hádanku?

Z jari bolo nežným kvetom,
na konári zrelo letom.
Dnes je pekné, guľaté,
a vy ho ochutnáte. (jablko)

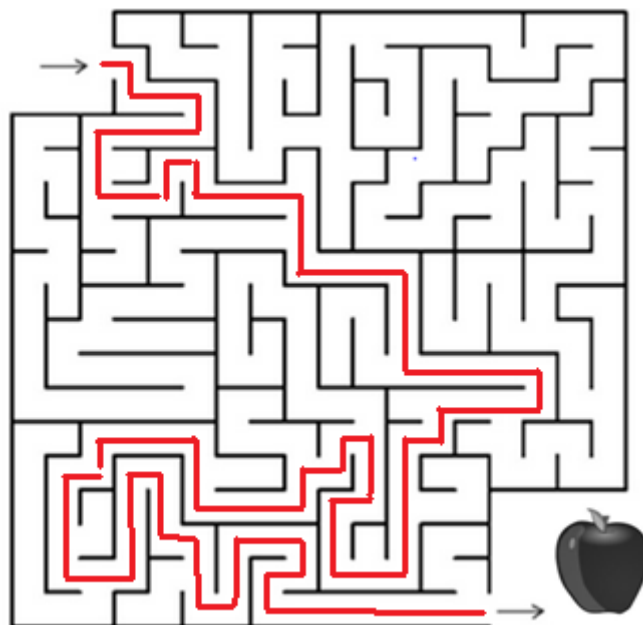
Zakružkuj písmeno U v tajničke a nájdeš odpoveď.

9. Na obrázku je koruna ovocného stromu, na ktorom rastú jabĺčka. Ako sa tento strom volá? Vyfarbi kvety a listy.

(jabloň)

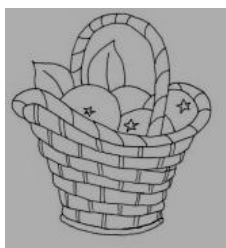

10. Ostré ihly, malé oči, pomaly si kráča ťažko.
V obrane sa v kľbko stočí.
Máte pravdu, je to ... (ježko)

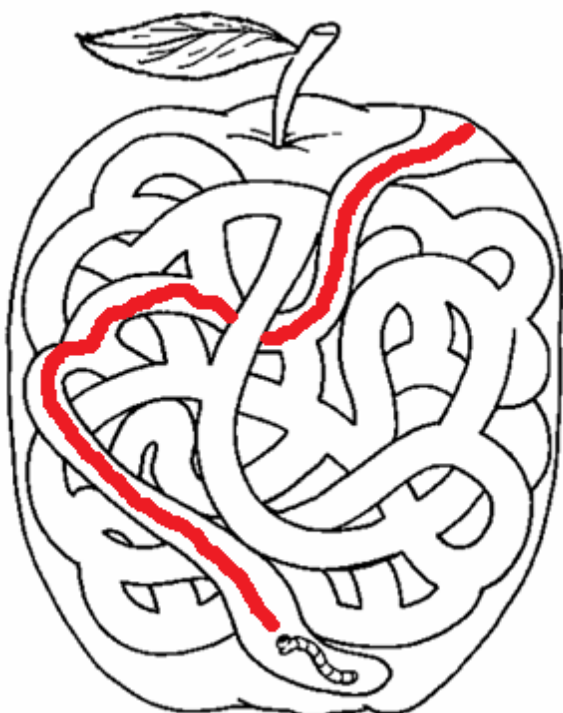
Nakresli zvieratko z hádanky.
Pomôž mu nájsť cestu k sladkému jablíčku.

11. Jablkový hlavolam:

V košíku je desať jabĺk. Okolo stojí desať detí a každé z nich si zoberie jedno jablko. Ale aj tak zostane v jedno jablko košíku. Ako je to možné? (jedno dieťa si zoberie jablko aj s košíkom)

6. Nájde červík cestu von?

7. Chceš vedieť ako si pracoval? Vylúšti maľovanú krížovku!

				2			2			
			6	2	6	6	2	6		
	6	8	3	2	1	1	2	3	8	6
6										
8										
3 2 3										
3 2 3										
10										
10										
2 2										
3 3										
3 3										
6										

SÚŤAŽÍME S JABLKOM

Priprav si niekoľko súťaží pre svojich kamarátov a preži s nimi zábavné popoludnie.

Vylov jablko

Naplň väčšiu misu vodou a vlož do nej jablko. Prvý hráč sa pokúsi jablko vyloviť zubami, ruky musí mať za chrbtom. Meraj čas, ako dlho mu to bude trvať. Postupne sa vystriedajú ďalší hráči a všetkým meraj čas. Kto dokáže jablko vyloviť najrýchlejšie?

Jablkové preteky

Dvaja hráči kľacia vedľa seba na štartovej pozícii. Pred každým z nich leží jedno jablko. Hráči na štartovací signál vyrazia, idú štvornožky alebo sa plazia, a posúvajú pritom jablko hlavou dopredu. Čie jablko prejde ako prvé cez cieľovú pásku?

Jablkové puzzle

Každému hráčovi a rozkroj jedno jablko na 5 – 7 častí. Potom sa každý pokúsi svoje jablko opäť poskladať. Hráči môžu použiť malú pomôcku – špáradlo. Kto bude hotový ako prvý?

Jablká na šnúrke

Dve jablká priviažeme stopkami na šnúrku a tú zavesíme do zárubne dverí. Šnúrka má byť taká dlhá, aby jablká viseli vo výške tváří detí. Obaja hráči si dajú ruky za chrbát a pokúšajú sa chytiť jablko ústami a odhryznúť z neho. Kto v priebehu troch minút zjedol zo svojho jablka viac?

Jablková štafeta

Hráči vytvoria dve družstvá. Vedľa každého z nich stojí prázdny kôš. V cieľi sa nachádzajú pre každý tím dva rovnaké koše s rovnakým množstvom jabĺk. Na štartovací signál bežia obaja prví hráči z každého družstva a veľkou lyžicou vyberú z koša jedno jablko. Druhú ruku pritom nemôžu použiť. Jablko treba priniesť do prázdneho koša. Kto jablko stratí po ceste, musí sa vrátiť späť ku košu s jablkami. Ktoré družstvo dokáže skôr preniesť jablká z jedného koša do druhého koša?

Šupka z jablka

Komu sa podarí pri šúpaní jablka vyrobiť najdlhšiu šupku?

Pyramída z jablk

Hráči sa pokúšajú postaviť zo jablk pyramídu. Potrebujú na to približne 2 – 3 kg jablk. Kto postaví najvyššiu pyramídu bez toho, aby sa zvalila? Kto postaví pyramídu najrýchlejšie?

Červivé jablko

Hrá hudba a hráči tancujú. Jeden hráč má v ruke „červivé jablko“. Hráč s jablkom zavolá meno iného hráča a podá alebo mu hodí jablko. Ten ho musí chytiť a rýchlo zasa niekomu hodiť. Ak dotyčný jablko nechytí, musí ho zdvihnúť zo zeme. V určitom okamihu prestane hrať hudba. Hráč, ktorý má práve jablko v ruke vypadáva z hry. Hru je možno hrať vonku, napr. na lúke.

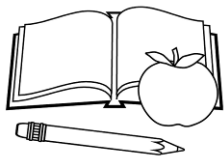

Jablčkový tanec

Dvaja hráči si vložia jablko medzi svoje čelá a tancujú na hudbu. Dvojica, ktorej jablko spadne, vypadáva z hry. Ktorá dvojica vydrží tancovať s jablkom medzi čelami najdlhšie?

Nezabudni súťažiť fér a tiež,
že nie je dôležité vyhrať, ale
stráviť príjemné chvíle so
svojimi kamarátmi.

JABLKOVÝ RECEPTÁR

Jablkové chipsy

- 4 jabĺčka
- 2 lyžice mletej škorice
- 1/2 lyžice muškátového orieška
- 2 lyžice práškoveho cukru

Postup:

1. Jablká nakrájaj škrabkou na zemiaky na veľmi tenké plátky.
2. Vo väčšej miske zmiešaj koreniny a cukor. Obaľ v nich plátky jablka.
3. Na plech daj papier na pečenie a rozlož obalené plátky jablka.
4. Jablká peč na 100 °C približne 1,5 hodiny. Jablkové chipsy sú hotové, keď sú upečené do chrumkava. Po upečení ich nechaj vychladnúť!

Jablková výživa

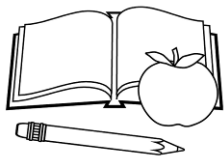

- jablká
- kryštálový cukor
- vanilkový cukor
- malé zatváracie poháre

Postup:

1. Jablká umy, očisti a odstráň jadrovník.
2. Očistené jablká nakrájaj na menšie kúsky, vlož ich do väčšieho hrnca, podlej trochu vody a uvar ich do mäkka.
3. Uvarené jablká nechaj vychladnúť a potom ich rozmixuj ponorným mixérom.
4. Rozmixovanú zmes oslad' podľa chuti kryštálovým a vanilkovým cukrom a zmes nalej do malých pohárov.
5. Poháre zatvor viečkami a ulož do hrnca vody (asi do dvoch tretín výšky pohárov), prikry pokrievkou a na miernom ohni sterilizuj asi 10-15 minút.

JABLKOVÝ RECEPTÁR

Americká jablková buchta

- 1 ks prášok do pečiva
- 4 hrnček jablk nakrájaných na kocky
- 1/2 lyžice škorice
- 1 hrst' orechov, hrozienka
- 4 vajcia
- 2 hrnčky
- 1 hrnček kryštálový cukor
- 1 lyžička kakaa
- 1/2 hrnčeka oleja
- práškový cukor

Postup:

1. Očistené jablká nakrájaj na kocky, nasekaj orechy.
2. Vyšľahaj vajíčka s cukrom, pridaj polohrubú múku, škoricu, kakao, prášok do pečiva a olej.
3. Dôkladne premiešaj, pridaj na kocky nakrájané jablká, orechy a trochu hrozienok.
4. Cesto znovu dôkladne premiešaj.
5. Husté cesto nalej na vymastený a múkou vysypaný plech.
6. Peč pri 175 °C asi 15 - 20 minút.
7. Nakoniec koláč posyp práškovým cukrom.

Jablká v župane

- 5ks stredne veľkých jablk
- 220g hladkej polohrubej múky
- 2 vajcia, štipka soli
- 1 mokka lyžička práškového cukru
- 3dcl mlieka
- olej
- škoricový cukor,
- vanilkový cukor

Postup:

1. Z múky, vajec, mlieka, soli, cukru vypracuj husté cesto a nechaj ho asi 30min oddýchnuť v chladničke.
2. Jablká umy, ošúp, vydlab jadrá, tak aby vo vnútri vznikla dierka a nakrájaj na kolieska, nie moc tenké ani hrubé, tak akurát :).
3. Zľahka posyp škoricovým cukrom. Opatrne premiešaj, jablká sa niekedy môžu polámať...
4. Jablká obal' v cestíčku, cesto by nemalo "kvapkať" :) Vyprážaj na miernej dávke oleja do zlatista.
5. Pred podávaním môžeme posypať vanilkovým cukrom. Dobrú chuť :)

JABLKO ZO SENA

POTREBUJEME:

- seno
- nožnice
- povrázok, alebo drôtik prírodnej farby
- lístky buď umelé, alebo prírodné
- konárik
- lepiacu pištoľ
- lyko prírodnej farby

POSTUP:

1. Seno sformuj rukami do pásu.

2. Začiatok povrázka priviaž uzlíkom k pásu sena.

3. Postupne celý pás sena obmotaj povrázkom.

4. Na konci pásu uviaž pevný uzlík a povrázok odstrihni.

5. Na začiatok pásu uviaž uzlík a celý pás postupne rukami zroluj.

6. Zrolovaný pás sena potom preväzuj dookola, až kým nebudeš mať z neho pevnú guľu.

7. Uviaž uzlík, povrázok odstrihni a prečnievajúce stebľa sena obstrihaj.

8. Rukami vyformujeme správny tvar jablka.

9. Prečnievajúce stebľa sena obstriháme.

10. Základ jablka je pripravený na dozdobenie.

11. Do stredu jablka urobíme prstom dierku.

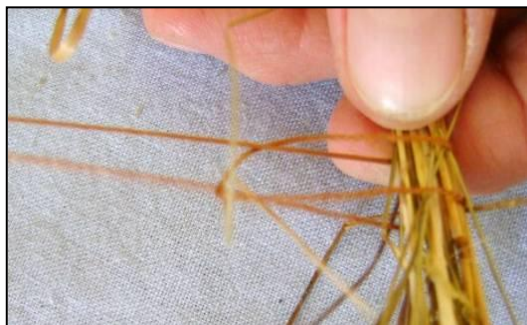
12. Na konárik navlečíeme umelý list.

13. Konárik vlep do otvoru v jablku lepiacou pištoľou.

14. Vezmeme niekoľko kusov pevnejšieho sena, previažeme špagátom uprostred.

15. Steblá prehne na polovicu a odstrihne na požadovanú dĺžku.

16. Takto zhotovený trs vlepíme lepiacou pištoľou na spodnú časť jablka.

17. Na stonku jablka uviažeme mašličku z lyka.

18. A jablká sú hotové!

Takýmto spôsobom môžeme zhotoviť rôzne postavičky, ovocie, zvieratká. Fantázii sa medze nekladú. 😊

HOR SA DO TVORENIA!

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A INTERNETOVÝCH ZDROJOV

Obrázky a hlavolamy:

- http://www.interaktivnaskola.sk/jml/my_sites/osemsmerovka/wordsearch.htm
- https://www.google.sk/search?q=jablko+bludisko&tbm=isch&imgil=LyVuvwSrgc_F_M%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn2.gst
- https://www.google.sk/search?q=jablo%C5%88&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=Y204U7OXHsiX7QbH0ICYCg&ved=0CAYQ_AUoAQ&biw=1280&bih=592#q=jablo%C5%88%20kreslen%C3%A1&revid=1542829045&tbm=isch&imgdii=_
- <http://www.i-creative.cz/2009/11/23/omalovanky-jablka-a-jablicka/>
- <http://rozpravky.wz.cz/omalovanky/index.php?text=jablko>
- <http://zsujezd.galerie.cz/5481396-bludiste#80841408>
- <http://krizovky.durica.sk/sk/malovane-krizovky/smile/>

Tvorivé nápady:

- <http://www.alinka.sk/r/tvoriva-dielna/tvorime-s-detmi/jesenne-napady-2/page/2>
- <http://marikabeneova.blog.cz/1208/jablko-zo-sen>

Recepty:

- <http://www.blog.sperkovo.sk/recepty-zdrave-dobroty/>
- <http://www.chvilkapremamu.sk/2010/10/jablkova-vyziva-pyre-presnidavka-nielen.html>
- <http://www.mimibazar.sk/recept.php?id=1532>
- <http://recepty.vareni.cz/americka-buchta/>

Iné zdroje:

- <http://www.zborovna.sk/>
- http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%BDivotn%C3%A9_prostredie
- <http://hadanky-a-hlavolamy.webnode.cz/news/logicka-uloha-jablka/>
- <http://www.jablko.cz/>
- <http://diva.aktuality.sk/clanok/21863/zazrak-menom-jablko-viete-o-nom-vsetko/>
- <http://www.pluska.sk/izdravie/archiv/zdravie/jablko-nad-zlato-jeho-moc-je-obrovaska.html>